

Paris-avtalen om klima er vedtatt

På klimatoppmøtet i Paris lørdag 12. desember ble Paris-avtalen vedtatt. Gjennom denne historiske avtalen forplikter nesten alle verdens land seg til å begrense utslippene av klimagasser. Avtalens overordnede mål er å begrense den globale oppvarmingen til under 2 grader. I tillegg skal partene arbeide for å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader.

Paris-avtalen er folkerettslig bindende for medlemslandene som sådan, men en rekke av bestemmelsene er kun oppfordrende og ikke juridisk forpliktende for avtalepartene.

Partenes strategi for å nå temperaturmålet er fastslått i artikkel 4 nr. 1:

4.1 In order to achieve the long-term temperature goal set out in Article 2, Parties aim to reach global peaking of greenhouse gas emissions as soon as possible, recognizing that peaking will take longer for developing country Parties, and to undertake rapid reductions thereafter in accordance with best available science, so as to achieve a balance between anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases in the second half of this century, on the basis of equity, and in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty.

Ambisjonen er således å stoppe økningen av klimagassutslippene *så snart som mulig, samt å foreta tiltak* for raskt å redusere disse inntil det oppnås balanse mellom menneskeskapte utslipp og opptak av klimagasser i andre halvdel av århundret. I den offentlige debatt om tolkningen av hva partene egentlig ble enige om i Paris, har det vært hevdet at artikkel 4 nr. 1 innebærer at fossile energikilder ikke lenger kan utvinnes. Det er ikke grunnlag for å hevde at partene ble enige om en klimaavtale med et slikt innhold. Avtalen har ikke noe slikt forbud mot utnyttelse av fossile kilder. Det er heller ikke enighet om noen spesifikk tidsfrist for når utslippene skal reduseres, eller hvor bratt reduksjonen skal være. Etter vår oppfatning er derfor denne debatten et utslag av forventninger og ønsker for en fremtidig klima- og energipolitikk snarere enn en tolkning av Paris-avtalens innhold.

Denne forståelsen underbygges av den alminnelige tolkningsregelen i folkeretten om at det ikke skal innfortolkes i folkerettslige avtaler en større byrde på statene enn det avtalene uttrykkelig gir anvisning på. Likevel er det ingen tvil om at Paris-avtalen vil få stor betydning for politikkutformingen også i oljerike land; det vil være svært krevende å oppnå temperaturmålet uten å begrense utvinningen og utslippene av fossile energikilder i fremtiden. Det innebærer at fornybar energi vil bli en viktigere del av energimiksen fremover. I tillegg vil ny teknologi for å redusere klimagassutslippene, som for eksempel CCS, få økt betydning i kampen mot global oppvarming.

Paris-avtalen inneholder ulike virkemidler for å redusere globale utslipp. Ett av virkemidlene er at medlemslandene er forpliktet til å utarbeide frivillige nasjonale utslippsmål og oppdatere disse hvert femte år. Målene skal strammes til over tid og skal bli mer ambisiøse for hver påfølgende femårsperiode. Før møtet i Paris leverte over 180 land inn nasjonale utslippsmål. Avtalepartene skal rapportere om status for gjennomføringen av målene første gang i 2023 og deretter hvert femte år.

Klimaavtalen fastsetter også et globalt mål for tilpasning til klimaendringer som skal legge grunnlaget for nasjonalt og globalt arbeid. Industrilandene oppfordres sterkt til å bidra med finansiering av klimatiltak i utviklingsland og skal annethvert år rapportere om hva som er levert. I avtalens tilslutningserklæring er det fastsatt et mål om at i-landenes årlige bidrag til finansiering av klimatiltak i utviklingsland bør passere 100 milliarder dollar innen 2020 og fortsette å øke etter dette. Dette skal bidra til en rettferdig fordeling av byrder mellom i-land og u-land tilpasset deres økonomiske styrke og ansvar for historiske utslipp.

Avtalen legger videre opp til at det skal utvikles mekanismer for å håndtere tap og skade som følge av klimautslippene, for eksempel gjennom forsikringsordninger. Avtalen gir imidlertid ikke direkte hjemmel for erstatning og kompensasjon. En slik hjemmel må eventuelt finnes i hvert enkelt lands interne rett eller i folkeretten. Det skal videre opprettes en ekspertkomite som skal bidra til gjennomføringen av avtalen og dens mål. Det er ikke helt klart hvor vidtrekkende kompetanse komiteen kan ha, men i artikkel 15 i avtalen er det sagt at den ikke kan reise sak og at den ikke har straffemyndighet.

I Arntzen de Besche er vi meget positive til Paris-avtalen og følger aktivt med på den videre utviklingen. Vi har lang og internasjonal erfaring med olje og energi både kontraktsrettslig og regulatorisk. Vi har også opparbeidet oss en unik kompetanse innenfor klimaretslige virkemidler, herunder CCS-håndtering, som vil bli meget viktig i fremtiden.

Dag Erlend Henriksen
Partner
deh@adeb.no
+ 47 98 29 45 33

Ole Kirkvaag
Partner
oki@adeb.no
+ 47 98 29 45 81

Jenny Walderhaug Jensen
Advokatfullmektig
jwj@adeb.no
+ 47 98 29 46 78

Cato Løwer
Advokatfullmektig
clo@adeb.no
+ 47 98 29 45 15

OSLO

Bygdøy allé 2, 0257 Oslo • P.O. Box 2734
Sollid, 0204 Oslo
Tel: 23 89 40 00
e-post: oslo@adeb.no

STAVANGER

Børehaugen 1, 4006 Stavanger • P.O. Box
660, 4003 Stavanger
Tel: 51 89 89 00
e-post: stavanger@adeb.no

TRONDHEIM

Dyre Halses gate 1a, 7042 Trondheim • P.O.
Box 88 53 Solsiden, 7481 Trondheim
Tel: 73 87 12 00
e-post: trondheim@adeb.no